

Temamöten – en kort sammanfattning

Under februari till mars genomfördes sex temamöten på Folkhögskolan i Munka Ljungby. Temamötena vänder sig till alla som bor och verkar på landsbygden inom Båstads, Ängelholms, Örkelljungas kommuner, norra delen av Klippans kommun samt Vegeområdet. Syftet är att lyssna på tankar och synpunkter från landsbygdens invånare inför skrivandet av en utvecklingsstrategi för ett kommande Leaderområde.

Här följer en kort summering från varje temamöte. Varje möte inleds med en introduktion från styrgruppen, som står bakom den förstudie som pågår. Därefter följer ett korta föredrag av inbjuden omvärldsanalytiker och inspiratör. Den efterföljande diskussionen kring utvecklingsmöjligheter leds av Sindre Magnusson.

Mat – närproducerat, öka förädlingsgraden

Tisdagen den 26 februari

Dryga 40-talet landsbygdsinvånare, flera småskaliga livsmedelsproducenter, byalag och allmänintresserade, slöt upp till temamötet om mat. David Lindegren, från styrgruppen, hälsade välkommen.

Kvällens omvärldsanalys gjordes av Helena Ullmark, Smakplats. Helenas trendspaning var att närproducerad, ekologisk, klimatsmart, ”riktig” och säsongsbetonad mat är på väg in. På väg ut är GI, Atkin, sötningsmedel, lightprodukter och tillgång-året-runt (t ex jordgubbar i januari). Helena beskrev dagens konsument som kräsen, ombytlig, påläst och naiv.

Kvällens inspiratör var Lars Hansson, Bjärhus, utanför Klippan. Lars har tillsammans med hustrun Elisabeth utvecklat sitt Bjärhus från ett vanligt mindre lantbruk till en gårdsbutik med alltifrån ekologiska grönsaker till charkuterier från egen charkanläggning. Lars beskrev en fantastisk utveckling på 20 år och det var säkert många som inspirerades.

Axplock från diskussionen:

Vilka är möjligheterna kring den framtida livsmedelsproduktionen i nordvästra Skåne?

Mötesdeltagarna betonade framförallt lokalproducerat, ekologiskt odlat och matupplevelser. Bryggerier, slakterier, vinodling olika typer av förädling lyftes fram. För att lyckas med utvecklingen här finns det behov av samverkan och nätverk kring marknadsföring och att hitta affärskanaler. Man måste hjälpas åt att lyfta perspektivet och hitta paket, t ex ”Bjåres mat”.

Vad är hoten?

Krämlig lagstiftning, bristande marknadsföring och höga markpriser menade flera av deltagarna är hot för att lyckas.

Affärsutveckling

Torsdagen den 28 februari

Dryga 35-talet landsbygdsinvånare, därav flera företagare kom till temamötet om affärsutveckling. Peter Krikström, från styrgruppen, hälsade välkommen.

Kvällens omvärldsanalys gjordes av Ingemar Wictor, Nyföretagarcentrum. En tydlig trend är att en ökande andel kvinnor, i alla åldrar, söker sig till Nyföretagarcentrum. Minst 50 % av de som söker råd för att starta företag är

kvinnor. Den absolut vanligaste bolagsformen är enskild firma (73%). Ekonomiska föreningar utgör endast 1% av företagen, men borde vara en kommande företagsform på landsbygden.

Kvällens inspiratör var Christer Lagnell, som har startat upp konceptet med Laxbutiken i Halland. Christer berättade om sin resa från att ha startat Laxbutiken i Heberg, utvecklat vidare restaurangverksamheten och nu utvecklat Laxomaten. Laxomaten är en självbetjäningsbutik, där kunden via betalkort går in i butiken, väljer sina laxdelikatesser, och själv scannar in och betalar. Det lyckosamma konceptet finns nu på fyra platser.

Axplock från diskussionen:

Sindre Magnusson inledde diskussionen med en trendspaning. Alla kan göra sin egen omvärldsanalys. Sindre påtalade trenderna nu med klimathot, växande tjänstesektor, ökade kvalitetskrav, miljöetik, alla vill ha kul upplevelser, säkerhetstänk, allt ska vara designat och den snabba teknisk utvecklingen.

Vilka är möjligheterna kring den framtida affärsutvecklingen i nordvästra Skåne?

Vi har stora möjligheter i och med vårt geografiska läge. Följande affärsområden lyftes främst fram: Besöksnäring, mat, hästnäring och distanshandel. Exempel på projekt inom besöksnäring: Guidade rundturer, kulturstig med flera mål som kaffestuga, sevärdhet o s v, framhäva vår folkdans och musik. Exempel på matprojekt: Farmers market, gårdsbutiker, matmässa. Exempel på hästprojekt: Ridleder, bed and box. Inom Ängelholms kommun jobbar man mycket med utveckling av hästnäringen.

Förutsättningar för att lyckas:

För att lyckas som enskild med affärsutveckling på bygden så menade väldigt många att det krävs goda förutsättningar och gränsöverskridande samarbeten. Några av förslagen: Gemensam landsbygdsguide (gemensam identitet), gemensam marknadsföring, bättre skyltning, gemensamma mötesplatser, bra service och annat som ger det goda livet på landet.

Vad är hoten?

Konflikter med markägare om man vill expandera t ex hästverksamhet. Många menade att skyltningen i området är undermålig.

Gröna energikällor – lokal produktion

Måndagen den 3 mars

Ca 15 personer kom till mötet. Kennet Larsson, LRF och styrgruppen, hälsade välkommen.

Kvällens omvärldsanalys gjordes av Lars-Erik Jansson, LRF Konsult:

Varför måste vi tänka alternativ energi? Sårbart samhälle, klimatförändringar, kraftiga väderlekstyper och den höga kostnaden för råolja är viktiga faktorer menade Lars-Erik.

Energiförbrukningen i Skåne är 37,3 TWh, vilket är 3.750.000 kbm olja per år. Kan vi ställa om? När det gäller värme och el kan det gå, menade Lars-Erik. Alternativa drivmedel är det svåraste att ersätta. Det kräver att man tar åkermark i anspråk, vilket konkurrerar med livsmedelsproduktion. En realistisk framtidsmöjlighet är enligt Lars-Erik gårdsbaserad biogas. För att lyckas med det krävs god logistik.

Helena Strid, Exoheat, www.exoheat.com, redogjorde därefter för möjligheterna o utvecklingen med solenergin.

Axplock från diskussionen:

Vilka är möjligheterna kring den framtida gröna energiproduktionen i nordvästra Skåne?

Deltagarna betonade främst utvecklingsmöjligheter kring bioenergi, solvärme och småskalig vattenkraft.

Förutsättningar för att lyckas:

Det krävs att beslutsfattare blir mer kunniga. Attitydförändring kring frågan behövs. Det finns flera hinder att övervinna, t ex fiskeintressen, när det gäller vindkraft så drivs särintressen in absurdum.

1200 boende.

Det goda boendet

Tisdagen den 4 mars

Ca 30 landsbygdsinvånare, kom till temamötet. Charlotte Fällman, från styrgruppen, hälsade välkommen.

Kvällens omvärldsanalys gjordes av Ola Thufvesson, Service Management, Campus, Helsingborg. Skånes landsbygd är att betrakta som tätortsnära. Landsbygden – vad är viktigt för valet av boende? Ola menade att kreativa, stora ytor och multipla nätverk (identitet, tillhörighet) är viktiga faktorer. Vilka faktorer klan vända en bys utveckling? Det estetiska, platsens själ, skapa något av ingenting (t ex High Chaparal), omvärldsbevakning och synergieffekter framhöll Ola som det viktigaste.

Kvällens inspiratörer var Lorenz Pucher, Sven-Erik Venneå från Knäred. De berättade om olika byprojekt. De enskilda människorna och de ursprungliga kärva förhållandena har gjort att man har lyckats i Knäred. De har fortfarande inte lyckats få upp inflyttningen, Knäred betraktas fortfarande som en håla. Knäred har imponerande 600 arbetstillfällen på

Axplock från diskussionen:

Vilka är möjligheterna kring det framtida goda boendet i nordvästra Skåne?

Det viktigaste är att skapa mötesplatser, ge förutsättningar för en god livskvalitet (både gamla och unga ska kunna bo bra i byn), öka inflyttningen samt kunna erbjuda en god service.

Vad är hoten?

Lagens företrädare, folk har inte tid att engagera sig, det unika exploateras bort och att havsbandet har stor dragningskraft (inlandet missgynnas) lyftes fram som hot.

Utveckla besöksnäringen

Onsdagen den 5 mars

På mötet deltog 40-talet personer. Lars Håkansson, från styrgruppen, hälsade välkommen. Torben Brattström, Position Skåne, gjorde en intressant omvärldsanalys kring besöksnäring – naturturism i nordvästra Skåne. Torben har gjort flera inventeringar och översikter kring olika teman t ex Fiske i Skåne, Jaga i Skåne, Rid i Skåne, Segling, Cykling och Skåneleden. Torben berättade att det finns drygt 30 turridningsföretag i Skåne. Koncept kring turridning borde kunna gå att utveckla ännu mer och därmed bör det gå att ännu bättre betalt. Kring Rönneå finns en del naturturistkoncept uppbyggda, men Torben menar att de riktiga entreprenörerna saknas. Vandringpaket, t ex gourmetvandringar, är också en utvecklingsmöjlighet. I nordvästra Skåne finns unika fiskemöjligheter, att ta tillvara på. Sammanfattningsvis finns det fantastiska möjligheter för naturturism i nordvästra Skåne.

Kvällens inspiratör var Maria Thunberg, som berättade om Snapphaneprojektet. Via en tidigare filmsatsning så lyftes snapphanarna fram. Filmen i fråga spelades huvudsakligen in i Baltikum, men ledde fram till en satsning på ett Snapphaneprojekt, som en gränsöverskridande satsning mellan Hässleholms, Osbys, Östra Göinges turistbyråer och Regionmuseet i Kristianstad. Alla som ville har bjudits in att delta. Projektet har lyft fram besöksmål, rundturer och andra snapphaneaktiviter. Man har fokuserat på kommersiell nytta. Utmaningen framöver ligger i att aktiviteterna lever vidare, när själva uppstartsprojektet framöver avslutas.

Axplock från diskussionen:

Vilka är möjligheterna kring att utveckla besöksnäringen i nordvästra Skåne?

Diskussionen var positiv och fokuserad på alla de möjligheter som finns kring besöksnäring. Genomgående efterlyste de flesta mer samverkan och samarbete kring t ex marknadsföring och satsningar. Ett mer offensivt samarbete mellan kommunerna vore önskvärt. Bra kommunikationer och skyltning är en förutsättning. Satsa på och utveckla t ex vandrings- och ridleder, boendekoncept och matställen. Bevara det unika landskapet och lyft fram detta unikum i koncept såsom naturvandringar, slowturism, tystnad och avskildhet.

Trädgård – kvalitet, hälsa och miljö

Tisdagen den 11 mars

På mötet deltog 20-talet personer. Håkan Sandin ordförande i styrgruppen, hälsade välkommen. Håkan som även är engagerad i projektet Tema Trädgård gjorde en intressant omvärldsanalys kring trädgårdsnäringen. Vi ser en ökad internationell konkurrens och en ökad odlingsintensitet i redan intensiva odlingsområden. De sociala aspekterna, ekonomiska målen, miljön och långsiktighet är också faktorer som påverkar tillväxten av trädgårdsnäringen. Marcus Söderlind, som arbetar på GRO och LRF, samtidigt som han är landsbygdsföretagare var en av kvällens inspiratörer. Marcus ser stora möjligheter i

en framtida ökad svensk bärodling och en fördubblad grönskaksodling (när climateffekten försämrar möjligheterna för Sydeuropa). Även svensk fruktodling och vissa plantskolekulturer har framtiden för sig. Som egen företagare torgför Marcus egna grönsaker med stor framgång på torget i Jönköping. Ekoodlat, näroddlat, variation med annorlunda grönsakssorter och smak är faktorer som bidrar till framgången. Den andra inspiratören Annika Christensen, berättade om sin väg ur sjukskrivning till det hon gör idag bl a som trädgårdsfotograf på Naturliga Ting i Munka Ljungby,. Annika visade ett inspirerande bildspel från trädgården.

Axplock från diskussionen:

Vilka är möjligheterna kring att utveckla trädgårdsnäringen i nordvästra Skåne?

Trädgårdsupplevelser och att utveckla näroddlat lyftes fram som det viktigaste. För att lyckas påtalade många att det är viktigt med samordning kring nätverk och marknadsföring. Nätverk för plantskolesektorn och gårdsbutiker är viktigt.